

Dosarul nr. 1ra-2006/21
1-16118402-01-1ra-29092021

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

31 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofte Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Boico Victor și Plămădeală
Ghenadie,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocatul Cecan Igor în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021, în cauza penală în privința lui

Cuzmenco Mihail XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.12.2016– 26.03.2019;
Instanța de apel: 12.04.2019- 18.06.2019;
Instanța de recurs: 23.08.2019- 05.11.2019;
Instanța de apel: 09.12.2019 – 29.06.2021;
Instanța de recurs: 29.09.2021– 31.05.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 26 martie 2019, Cuzmenco Mihail a fost recunoscut și condamnat în baza art.349 alin.(2) lit. a) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, i s-a adăugat parțial la pedeapsa stabilită prin prezenta sentință, pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătoriei Orhei din 06 aprilie 2016, în baza art.217 alin. (4) lit. b) Cod penal, și definitiv i-a fost stabilită lui Cuzmenco Mihail pedeapsa de 4 ani și 2 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt* că, pe 26 noiembrie 2016, la aproximativ ora 01:30, Cuzmenco Mihail fiind în stare de ebrietate în domiciliul său din XXXXX, urmărind scopul sistării activității de serviciu ori schimbării caracterului ei, a amenințat cu vătămarea integrității corporale, și a

aplicat violența periculoasă pentru viață față de ofițerul superior de sector a Inspectoratului de Poliție Orhei Ruslan Ungureanu, care se afla la serviciu, în componența grupului operativ și care s-a deplasat pe adresa sus indicată, în scopul prevenirii și curmării unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale, și anume, aplanarea unui conflict în sfera relațiilor familiare, sesizat de membrii familiei acestuia. La solicitarea colaboratorilor de poliție Ruslan Ungureanu și Alexandru Buzu, de a urca în automobilul de serviciu pentru a fi escortat la Inspectoratul de Poliție Orhei și documentat cazul dat, Cuzmenco Mihai a opus rezistență agresivă polițiștilor, amenințându-i cu răfuială fizică.

Ulterior, în timpul când era escortat spre automobilul de serviciu, în scopul de a se eschiva, a aplicat violență periculoasă pentru viață, exprimată prin îmbrânceli și lovituri cu piciorul, în rezultatul cărora reprezentantului Inspectoratului de Poliție Orhei, Ruslan Ungureanu, conform Raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX, i-a fost cauzată fractură închisă de maleolă peronieră a gleznei drepte cu deplasarea minimă de fragmente, care determină o dereglare a sănătății de lungă durată și se clasifică ca vătămare medie.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.349 alin.(2) lit. a) Cod penal – *„Amenințarea cu vătămarea integrității corporale și aplicarea violenței periculoase pentru sănătate față de persoană cu funcție de răspundere, în scopul sistării activității ei de serviciu și schimbării caracterului ei în interesul făptuitorului”*.

3. Avocatul Cecan Igor în numele inculpatului a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Cuzmenco Mihail să fie achitat.

În motivarea apelului declarat, apărătorul a indicat că, instanța de fond din cumulul de probe cercetate în cadrul cercetării judecătorești eronat a ajuns la concluzia că a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, sentința fiind bazată doar pe presupuneri.

De asemenea, apărătorul a menționat că, la materialele cauzei lipsește vreun act care să demonstreze faptul că inculpatul la momentul comiterii faptei era în stare de ebrietate.

Mai mult, avocatul a indicat că prin rechizitoriu inculpatului îi este încredințat faptul că a aplicat mai multe lovituri cu piciorul și îmbrânceli, însă potrivit rapoartelor de expertiză medicale-legale, prezente la materialele cauzei, la Ungureanu Ruslan nu au fost depistate alte leziuni corporale, echimoze, vânătăi, umflături etc. cu excepția fracturii închise de maleolă peronieră a gleznei drepte, ceea ce atestă că acestuia nu i-au fost aplicate careva lovituri.

Un alt temei de declarare a apelului indicat de către apărător a fost faptul că parte vătămată Ungureanu Ruslan nu a depus o cerere de examinare în lipsă, însă nu a fost prezent la toate ședințele, instanța pronunțând o sentință de condamnare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, apelul declarat de către avocatul în numele inculpatului Cuzmenco Mihail a

fost respins ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

În motivarea deciziei instanța de apel a constatat că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel analizând probele cercetate atât la urmărirea penală, în instanța de fond cât și în cadrul instanței de apel a conchis că inculpatul prin acțiunile sale intenționate a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.349 alin. (2) lit. a) Cod penal - *amenințarea cu vătămarea integrității corporale și aplicarea violenței periculoase pentru sănătate față de persoană cu funcție de răspundere, în scopul sistării activității ei de serviciu și schimbării caracterului ei în interesul făptuitorului.*

5. Avocatul Cecan Igor în numele inculpatului, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei spre rejudecare către aceiași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor a invocat că, instanțele de fond nu s-au expus asupra admisibilității probelor, nu indică care urmează a fi admise și care sunt respinse.

De asemenea, instanța de apel eronat a respins argumentele cu referire la nulitatea actelor procesuale, susținând că partea apărării a epuizat dreptul de a declara nulitatea actelor, deoarece la etapa urmăririi penale au fost depuse careva demersuri în acest sens, or conform art.251 alin.(3) Cod de procedură penală, nulitatea poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți.

Totodată, a susținut apărătorul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra faptului că, în privința procurorului care a gestionat respectiva cauză penală a fost pornită o cauză penală pe motivul falsificării probelor din prezenta cauză penală conform art.310 alin.(2) Cod penal.

La fel, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului invocat în apel și anume – referitor la modificarea învinuirii în instanța de apel, care a fost contrară prevederilor art.325 Cod de procedură penală.

Avocatul a indicat că, instanța de apel la condamnarea inculpatului a luat în calcul declarațiile părții vătămate Ungureanu Ruslan, care sunt contradictorii, or, pe parcursul la 2 ani acesta a susținut că i-a fost aplicată o singură lovitură, iar ulterior își modifică declarațiile și susține ca i-au fost aplicate mai multe lovituri.

În altă ordine de idei, în decizia pronunțată, instanța de apel operează cu numele *Cotorobai Alexei*, care nu are nicio calitate în respectiva cauză penală.

Într-un final recurentul a menționat că, poziția contradictorie a instanței care pe de o parte apreciază ca veridice declarațiile expertului judiciar Savciuc Valeriu, care a efectuat raportul de expertiză nr.XXXXX, iar concluziile din raportul menționat le-a apreciat critic.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 noiembrie 2019 a fost admis recursul, casată total decizia Colegiului penal al Curții

de Apel Chișinău din 18 iunie 2019, în privința inculpatului Cuzmenco Mihail și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a indicat că, poziția instanței de apel este una contradictorie, deoarece în partea descriptivă a deciziei pe de o parte susține că „declarațiile martorilor Cuzmenco Elena, Cuzmenco Marina, Galescu Zoia și Galescunu Irina nu pot servi temei de achitare a inculpatului pe motiv că, sunt date în scopul exonerării ultimului de la răspunderea penală, or, acești martori sunt rude apropiate ale inculpatului, soție, fiică, soacră”, iar pe de altă parte indică că declarațiile acestor martori sunt consecutive, coroborează cu întreaga sistemă de probe și documente, inclusiv și, cu declarațiile părții vătămate Ruslan Ungureanu și a martorilor Buzu Alexandru, Dudnic Nicolae și Jingan Constantin, probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, și care dovedesc pe deplin faptul că, Cuzmenco Mihail a comis acțiunile infracționale.

Totodată, instanța de recurs ordinar a menționat că, instanța de apel nemotivat a pus la baza condamnării inculpatului raportul de expertiză medico-legală XXXXX, care contravine raportului de expertiză judiciară nr.XXXXXX și raportului de expertiză nr.XXXXXX18, or, ultima expertiză a fost efectuată în comisie de către 3 experți judiciari medici legiști.

De asemenea, Colegiul penal lărgit a conchis că, instanța de apel superficial s-a expus asupra erorilor procesuale, fără a dezvălui poziția sa în coraport cu încălcările care atrag nulitatea actelor procedurale (fructele pomului otrăvit), aceasta menționează că „apărarea nu au avut careva pretenții la etapa urmării penale, ceia ce denotă că au pierdut dreptul de a invoca presupusele carențe ale organului de urmărire penală ulterior, adică instanțele de judecată”, or, conform art.251 alin.(2-3) Cod de procedură penală, „Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural și poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei”.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021, apelul declarat a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Cuzmenco Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.349 alin.(1¹) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art.85 Cod penal, prin cumul de sentințe s-a adăugat parțial la pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Orhei din 06.04.2016 în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal și definitiv s-a stabilit lui Cuzmenco Mihail pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare, în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, urmează a fi respinse alegațiile apelantului precum că, sunt inadmisibile următoarele probe : ordonanța privind pornirea urmăririi penale 26.11.2016; procesul-verbal de constatare a faptei

XXXXX; raporturile privind recepționarea informației telefonice despre comiterea unei fapte ilicite; ordonanța privind dispunerea efectuării expertizei medico-legale din XXXXX; raportul de expertiză medico-legală XXXXX; procesul-verbal de notificare a părților privind dispunerea expertizei din XXXXX; procesul-verbal de comunicare a raportului de expertiză; procesul-verbal de notificare a lui Ungureanu Ruslan cu privire la dispunerea expertizei; procesul-verbal de audiere a părții vătămate Ungureanu Ruslan; procesul-verbal de reținere a lui Cuzmenco Mihail din 26.11.2016, or, verificarea legalității acestora ține de competența procurorului ierarhic superior, iar potrivit art.313 alin.(1) Cod Procedură Penală, plângerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuit, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plângerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

La caz, avocatul Cecan Igor abia în cererea de apel a invocat ilegalitatea actelor procedurale, deși a fost antrenat în procesul penal de învinuire a lui Cuzmenco Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art.349 Cod penal pe 24 ianuarie 2017, semnând contract de asistență juridică cu inculpatul Cuzmenco Mihail la data de 16 ianuarie 2017.

Instanța de apel a apreciat critic rapoartele de expertiză medico-legală nr. XXXXX și raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX, anexate la materialele cauzei pe motiv că acestea nu sunt certe, fiind combătute prin raportul de expertiză nr. XXXXX în comisie, prin care s-a constatat că, ținând cont de localizarea și caracterul morfologic al fracturii maleolei laterale pe dreapta (spiralată), depistată la cet. Ungureanu Ruslan, comisia de experți judiciari medico-legali conchide că, fractura dată s-a produs prin mecanism de torsiune (rotație) și cădere ulterioară accelerată, cu condiția că piciorul de sprijin (drept) era fixat pe talpă sub greutatea corpului. În cazul dat procedura fracturii prin mecanism de lovire directă în această regiune se exclude. Totodată se menționează că, caracterul fracturii nu exclude o acțiune indirectă, într-o altă regiune a corpului (coapsă, trunchi, torace), cu rotația corpului pe piciorul de sprijin și fixarea plantei sub greutatea corpului.

Subsecvent celor relatate, instanța de apel a reținut că, atât în actul de învinuire, cât și în sentința primei instanțe, acțiunile inculpatului Cuzmenco Mihail greșit au fost încadrate în prevederile art.349 alin.(2) lit. a) Cod penal. Astfel, după cum rezultă din declarațiile lui Cuzmenco Mihail confirmate și de declarațiile martorilor, inclusiv și de partea vătămată, el a fost trezit de cineva de gen masculin și când s-a trezit a văzut lumina aprinsă în odaia unde dormea și a văzut doi polițiști pe care nu-i cunoștea care erau împreună cu soția sa și care i-au spus să se scoale și să meargă cu ei la poliție. Cuzmenco Mihail s-a speriat întrucât era miez de noapte și s-a ridicat din pat și a luat o deschizătoare de borcane și o furculiță pe care le-a găsit la întâmplare și le-a pus lui la gât, spunându-le celor doi polițiști că nu merge nicăieri la această oră, iar dacă nu ies din casă de la el își străpunge gâtul în mod de protest.

Analizând materialele cauzei, instanța a conchis că, acțiunile inculpatului Cuzmenco Mihail, urmează a fi calificate corespunzător în temeiul art.349 alin.(1¹) din Codul penal, după indicii calificativi, aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere, în scopul sistării activității lor de serviciu în interesul celui care aplică violența.

Cu referire la componența de infracțiune prevăzută de art.349 alin.(1¹) Cod penal, instanța de apel a subliniat că, obiectul juridic special în speță îl constituie acțiunile inculpatului care s-au periclitat în principal – relațiile sociale cu privire la autoritatea de stat, sub a cărei egidă acționează persoanele cu funcție de răspundere, iar în plan secundar – relațiile sociale cu privire la integritatea corporală a persoanei.

În acest context, instanța de apel a reținut că, partea vătămată, Ungureanu Ruslan, este persoană cu funcție de răspundere. Or, acesta la momentul comiterii infracțiunii de către inculpatul, Cuzmenco Mihail, activa în calitate de șef de post, ofițer superior de sector al postului de poliție XXXXX al sectorului de poliție nr.6 (Vatic) al Inspectoratului de Poliție Orhei al IGP al MAI, cu reconfirmarea gradului special „Locotenent - Major de Poliție”.

Latura obiectivă a infracțiunii se exprimă în fapta prejudiciabilă și anume, aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei cu funcție de răspundere în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale. Care au fost probate prin declarațiile părții vătămate, Ungureanu Ruslan, date la faza urmăririi penale și în instanța de fond prin care s-a confirmat faptul că inculpatul Cuzmenco Mihail, a fost agresiv, a manifestat un comportament neadecvat față de colaboratorii de poliție, opunând rezistență de a fi escortat la Inspectoratul de Poliție Orhei, inculpatul i-a îmbrâncit și lovit cu piciorul.

Latura subiectivă a infracțiunii se exprimă prin intenție manifestată prin faptul că inculpatul, Cuzmenco Mihail, își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile și a dorit în mod conștient, survenirea acestora.

Subiectul infracțiunii este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a împlinit vârsta de 16 ani, criteriile care sunt întrunite în speță.

Referitor la individualizarea pedepsei penale instanța de apel cu aplicarea prevederilor art.art.7, 61 și 75 Cod de procedură penală a notat că, infracțiunea comisă de Cuzmenco Mihail face parte din categoria celor mai puțin grave, de personalitatea vinovatului, care anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorie Orhei din 06.04.2016, în baza art.217 alin (4) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de un an închisoare cu aplicarea art.90 Cod penal, pedeapsa a fost suspendată pe termen de probă de un an.

Prin urmare, analizând în ansamblu circumstanțele cauzei, faptul că inculpatul a comis infracțiunea în termenul de probă, instanța de judecată consideră că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate pentru corectarea inculpatului poate fi atins doar prin izolarea lui de societate.

Fiind luat în considerație că, inculpatul a comis infracțiunea la data de 26 noiembrie 2016, adică înainte de împlinirea termenului de probă de un an de zile

aplicat prin sentința Judecătorei Orhei din 06 aprilie 2016, pedeapsa definitivă urmează a-i fi stabilită inculpatului, ținându-se cont de prevederile art.85 Cod penal, cu aplicarea pedepsei în cazul unui cumul de sentințe și prin cumul de sentințe i-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, 6 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

8. Procurorul, în temeiul pct. 6) și 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală a contestat cu recurs decizia și solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de apel substituind condamnarea inculpatului Cuzmenco Mihail de pe acuzațiile aduse în baza art.349 alin.(2), lit. a) Cod penal imputate prin rechizitoriu, la alin.(1) art.349 Cod penal, a realizat acest procedeu procesual printr-o argumentare deficitară, în acest sens reținând ca fiind neîntemeiată învinuirea adusă inculpatului cu agravanta aplicarea violenței periculoase pentru sănătate, or această abordare de drept nu putea fi invocată declarativ și expusă într-o formulă extrem de vagă, devreme ce potrivit prevederilor art.6 alin.(1) din Convenție, instanțele de judecată la examinarea cauzei au obligația de a-și motiva hotărârile.

În opinia acuzării interpretarea oferită de către instanța de apel nu suportă nici o critică, devreme ce potrivit considerentelor de ordin doctrinal și practicii judiciare care pot constitui un reper obiectiv în aprecierea conținutului unei norme penale și care poate contribui la aplicarea previzibilă a acesteia, se desprinde că violența periculoasă pentru viață sau sănătate, reprezintă o modalitate de comitere a infracțiunii prevăzute de art.349 alin.(2) lit. a) din Codul penal. La norma enunțată, legiuitorul a stabilit anumite urmări prejudiciabile care pot fi provocate prin această modalitate, infracțiunea fiind prin urmare una formală, considerându-se consumată din momentul aplicării violenței periculoase pentru viață sau sănătate, iar practica judiciară a confirmat caracterul formal al infracțiunii date.

Totodată, procurorul a făcut referire și la constatările eronate reținute în decizia recurată, prin care instanța de apel a indicat precum că, acțiunile inculpatului nu au fost însoțite de aplicarea violentei periculoase față de colaboratorii de poliție nu suportă nici o critică, or în acest sens instanța de apel pune la îndoială prezența vătămarilor corporale depistate în cadrul expertizei medico-legală nr. XXXXX, prin care s-a concluzionat că lui Ungureanu Ruslan i-a fost cauzată fractură închisă de maleolă peronieră a gleznei drepte cu deplasarea minimă de fragmente, care determină o dereglare a sănătății de lungă durată și se clasifică ca vătămare medie, concluzii care au preponderență, devreme ce această expertiză a fost efectuată imediat după producerea incidentului.

Prin urmare, opozabil celor invocate de către instanța de apel, acuzarea a reiterat că, anume prin acțiunile intenționate ale inculpatului Cuzmenco Mihail, părții vătămate Ruslan Ungureanu i-au fost cauzate leziuni corporale medii, fapt ce denotă că inculpatul nu s-a limitat doar la acostarea jignitoare a pătimitului, însă a recurs și la aplicarea violenței periculoase, fapta comisă atingând gradul de pericol social al infracțiunii prevăzute de art.349 alin.(2) lit. a) Cod penal.

În același context, procurorul a evidențiat că, discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor prin ignorarea unor aspecte

importante, au avut drept consecință pronunțarea unei soluții pripite, or instanța de apel nu a depus efortul necesar la studierea concluziilor expertizelor medico-legale, prezentate la faza cercetării judecătorești în instanța de apel și a lăsat fără apreciere una din probele decisive prezentate de către acuzare (raportul de expertiză nr. XXXXX, prin care s-a concluzionat că lui Ungureanu Ruslan i-a fost cauzată fractură închisă de maleolă peronieră a gleznei drepte cu deplasarea minimă de fragmente, care determină o dereglare a sănătății de lungă durată și se clasifică ca vătămare medie.

8.1. Avocatul Cecan Igor în numele inculpatului, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia și solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, soluția adoptată de instanța de apel și motivarea acesteia, contravine în totalitate motivelor indicate în decizia Curții Supreme de Justiție din 05 noiembrie 2019, care au servit temei de casare a soluției adoptate, indicațiilor din aceasta. Or, a menționat că instanța de apel, contrar indicațiilor instanței de recurs nu a verificat minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel, nu a apreciat toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor și nu a adoptat o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

9. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Colegiul penal lărgit reține că, în susținerea recursurilor s-au invocat pct. 6), 8), și 12 alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde și 12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În sensul cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin

apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În acest context Colegiul penal lărgit ține să menționeze următoarele.

În primul rând, conform art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Astfel, instanța de recurs reține că, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 noiembrie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat de către avocatul Cecan Igor în numele inculpatului, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, fiind indicată ca eroare admisă de instanța de apel: *„Instanța de apel superficial s-a expus asupra erorilor procesuale, fără a dezvălui poziția sa în coraport cu încălcările care atrag nulitatea actelor procedurale (fructele pomului otrăvit), aceasta menționează că „apărarea nu au avut careva pretenții la etapa urmăririi penale, ceia ce denotă că au pierdut dreptul de a invoca presupusele carențe ale organului de urmărire penală ulterior, adică instanțele de judecată”*, or, conform art.251 alin.(2-3) Cod de procedură penală, *„Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural și poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei”*, însă, instanța de apel a trecut cu vederea acest fapt.

Mai mult, instanța de apel nu a făcut altceva decât să transcrie în pct.35 și 36 a deciziei contestate faptele constatate de Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2019 în pct.55-57, concluzionând că, *Cuzmenco Mihail la 15 decembrie 2016 a primit rechizitoriu fiind asistat de avocatul Covaș Valeriu, dar nu a invocat și nu a obiectat împotriva actului de învinuire. Verificarea legalității probelor ține de competența procurorului ierarhic superior, iar potrivit art.313 alin.(1) Cod de procedură penală, plângerile se înaintează judecătorului de instrucție. La caz, avocatul Cecan Igor abia în cererea de apel a invocat ilegalitatea actelor procedurale, deși a fost antrenat în procesul penal de învinuire a lui Cuzmenco Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute art.349 Cod penal din data de 24 ianuarie 2017 semnând contract de asistență juridică cu inculpatul*

Cuzmenco Mihail la data de 16 ianuarie 2017.

În acest context, Colegiul penal lărgit notează că, partea apării a invocat nulitatea probelor precum și excluderea probelor la faza susținerilor verbale în prima instanță și nu în instanța de apel, așa cum este indicat în decizia recurată, iar instanța de fond la fel ca și instanța de apel urma să se expună asupra acestor cereri a părții apărării.

În al doilea rând, Colegiul penal lărgit ține să sublinieze că, instanța de apel în pct.pct.57-58 și 69-70 a constatat că, față de partea vătămată Ungureanu Ruslan a fost aplicată violență nepericuloasă pentru viața sau sănătatea acestuia.

Constatările expuse supra se contrazic cu alte constatări efectuate de către instanța de apel la în pct.46 din decizie, unde se menționează că : „Deși acuzatorul de stat îi incriminează lui Cuzmenco Mihail aplicarea mai multor lovituri cu piciorul și îmbrânceli, potrivit Rapoartelor de expertiză medico-legale prezente la materialele cauzei la Ungureanu Ruslan nu au fost depistate alte leziuni corporale, echimoze, vânătăi umflături etc. cu excepția fracturii închise de maleolă peronieră a gleznei drepte, care s-a produs prin mecanism de torsiune (rotație) și cădere ulterioară accelerată, cu condiția că piciorul de sprijin (drept) era fixat pe talpă sub greutatea corpului. În cazul dat procedura fracturii prin mecanism de lovire directă în această regiune se exclude. Totodată, caracterul fracturii nu exclude o acțiune indirectă, într-o altă regiune a corpului (coapsă, trunchi, torace), cu rotația corpului pe piciorul de sprijin și fixarea plantei sub greutatea corpului. Prin urmare se atestă prin rapoartele de expertize efectuate care nu sunt certe urmează a exclude că a fost aplicată o violență periculoasă pentru viața și sănătatea lui Ungureanu Ruslan, care fiind persoană cu funcție de răspundere”.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel *într-un caz* susține că a fost aplicată violență nepericuloasă pentru viața și sănătatea lui Ungureanu Ruslan care se manifestă prin vătămări neînsemnate sau aplicarea intenționată de lovituri ori săvârșirea altor acțiuni violente care au provocat dureri fizice, iar *în alt caz* constată că nu au fost depistate alte leziuni corporale, echimoze, vânătăi, umflături etc. la partea vătămată Ungureanu Ruslan și prin rapoartele de expertiză prezente la materialele cauzei se exclude că a fost aplicată o violență periculoasă pentru viața și sănătatea părții vătămate.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, concluziile instanței de apel conțin stipulări care se contrazic. Astfel, motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs. (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia. (Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30).

În al treilea rând, în partea condamnării inculpatului Cuzmenco Mihail învinuit de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.349 alin.(1¹) Cod penal, Colegiul penal lărgit constată că, în partea descriptivă a deciziei sale, instanța de apel a indicat declarațiile părții vătămate Ungureanu Ruslan, a martorilor Dudnic Nicolae, Buzu Alexandru, Jingan Constantin, Cuzmenco Elena, Cuzmenco Marina, Galescu Zoia, Gălescu Irina, a specialistului Vicol Aurel și a inculpatului Cuzmenco Mihail, precum și probele materiale invocate de către procuror și de către avocatul inculpatului, fără însă, a supune unei verificări minuțioase și obiective *fiecare probă separat* - sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței și veridicității, iar toate în ansamblu, *din punct de vedere al coroborării* lor.

Or, conform prevederilor art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute.

Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera statistic probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Concluziile instanței de apel formulate în decizie, poartă un caracter generic asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, însă, așa cum examinarea probelor constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și legale, lăsarea fără apreciere și aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

Potrivit prescripțiilor art.414 Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul penal lărgit constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, „când hotărârea atacată nu cuprinde

motive legale pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanță de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocatul Cecan Igor în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021, în cauza penală în privința inculpatului *Cuzmenco Mihail XXXXX*, dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 23 iunie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Boico Victor

Plămădeală Ghenadie